

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

Serving Chicago, Milwaukee, Waukegan, Duluth, Joliet, San Francisco
Pittsburgh, New York, Toronto, Montreal, Lethbridge, Winnipeg

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

CLEVELAND, OHIO, MONDAY MORNING, DECEMBER 1, 1975

LETO LXXVII—VOL. LXXVII

Zadnje vesti

OTTAWA, Kan. — V soboto obnove razgovori med štrajkujočimi poštnimi delavci in glavnim poštarjem so privedli do sporazuma. Štrajkujoči so po vsem sodeč sprejeli zadnjo ponudbo o povišanju plač za \$1.70 na uro v prihodnjih 30 mesecih, ki pa jo mora odobriti še vladni odbor za nadziranje plač in cen. Pošta ZDA je izjavila, da bo začela sprejemati pošiljke za Kanado šele, ko bo dobila zadevno sporočilo od Kanade.

ZDRUŽENI NARODI, N.Y. — Po treh dneh pogajanj je Varošni svet ZN včeraj izglasoval podaljšanje varovanja premirja na Golanskem višavju s četami ZN za novih 6 mesecev. Na zahtevo Sirije je sklenil začeti 12. januarja posebno razpravo o položaju na Srednjem vzhodu, tekoma katere bodo "upoštevali vse resolucije" ZN, ki zadevajo Srednji vzhod. Predsednik Varošnega sveta J. Malik, zastopnik ZSSR, je po dogovoru izjavil po objavi sklepa, da "je večina" za povabilo zastopnikov Palestinske osvobodilne organizacije. Izrael je to javno odklonil.

PEKING, Kit. — Predsednik ZDA Gerald R. Ford je prišel danes sem in je bil na letališču sprejet od prvega podpredsednika vlade Teng Hsiao-pinga, ker je predsednik vlade Ču En-laj hudo bolan v bolnišnici. Na poti sem z Aljaske se je predsednik kratko ustavil na letališču v Tokiu, kjer sta ga prišla pozdraviti znanji minister in zastopnik cesarja Hirohita.

PITTSBURG, Pa. — Zveza učiteljskega je objavila štrajk in šolske oblasti so pozvale šolarje, naj ostanejo doma. Učiteljsko združenje zahteva večje plače in je ponudbo za \$1,000 poviška odklonilo kot premajhno.

LIZBONA, Port. — Predsednik republike Gomes in Vrhovni revolucionarni svet sta odredila zapor nadaljnjih upornih častnikov. Skupno jih je zaprtih sedaj že nad 160. Odstavljena sta bila poveljnik vojne mornarice adm. Antonio Rosa Coutinho, znan kot "rdeči admiral", in adm. A. F. Soares, načelnik pomorskega glavnega stana. Prijeta sta bila tudi dva bivša ministra, ki sta bila zapletena v vojaški upor.

WASHINGTON, D.C. — Pri parlamentarnih volitvah v Novi Zelandiji je vladajoča delavska stranka hudo pogorela. Narodna stranka je dobila 53 od 87 poslancev in njen voditelj 55 let stari Robert Muldoon je postal predsednik nove vlade. Narodna stranka je po 12 letih vlade leta 1972 pri volitvah izgubila. Nova delavska vlada N. E. Kirka je umaknila nato novo zelandsko čete iz Južnega Vietnama in priznala Ljudsko republiko Kitajsko. Obljubila je zavreti inflacijo, ki je leta 1972 bila na 6.8% letni ravni, pa se od tedaj dvignila na 14.8%.

HILLO, Hav. — V soboto je v zgodnji jutranji uri doživel ta otok močan potresni sunek, 5.5 na Richterjevi lestvici, ki mu je uro kasneje sledil še močnejši, 7.2 na Richterjevi lestvi. Ena oseba je bila pri potresu mrtva, škoda pa so ocenili na okoli 1 milijona dolarjev.

Novi grobovi

Jacob Subel
Pretekli petek je umrl na svojem domu 81 let stari Jacob Subel s 1107 E. 68 St., rojen v Podmolniku pri Dobrunjah pri Ljubljani, od koder je prišel v ZDA leta 1912 v Adamsburg, Pa., pa se leta 1918 preselil v Cleveland. Pokojni je zapustil ženo Cecilio, roj. Suhadolnik v Tomačevem, sinova Jacka Jr. in Edwarda, hčer Mrs. Anthony (Dorothy) Valencic, brata Franka (v Jug.), 9 vnukov in vnukinj ter 6 pravnukov in pravnukinj. Sin Raymond Victor in trije bratje (v Jug.) pa so umrli pred njim. Pokojnik je bil stavbeni mizar skozi 56 let, član Carpenter's Local 105, SNPJ št. 147 skozi 62 let, The Maccabees No. 1288 in Kluba slovenskih upokojencev. Pogreb bo jutri, v torek, ob 8.30 iz Želetovega pogrebnega zavoda na 6502 St. Clair Avenue, v cerkev sv. Vida ob 9.30, nato na Kalvarijo. Ure krogeljenja so danes od 2. do 5. popoldne in od 7. do 9. zvečer.

Znamenja kažejo na manjšo gospodarsko rast

WASHINGTON, D.C. — Trgovinsko tajništvo je objavilo, da so znamenja za gospodarsko rast pretekli mesec pokazala padec 0.5%, kar naj bi ne pomenilo konca sedanje obnove gospodarske rasti, ampak le počasnejšo rast po prvem, močnem zagonu. V juliju, avgustu in septembru je narodno gospodarstvo rastlo na ravni 13.2% letno, najhitrejši od tretjega četrletja 1950. Znamenja kažejo padec že drugi mesec, kar naj bi po besedah pomožnega trgovinskega tajnika Jamesa L. Pateta pomenilo nekaj počasnejšo rast gospodarstva v zadnjih mesecih letošnjega leta, pa povečano gospodarsko dejavnost skozi prihodnje leto.

Nekateri privatni gospodarski strokovnjaki napovedujejo, da bo sedanji gospodarski zagon spomladaj popustil, večina pa se strinja s Patetom, da je treba biti pri presojanju navedenih znamenj previden.

— Bolivija je glavno nahajališče antimonov na svetu.

PRDESEDNIK FORD je začel popuščati v odporu reševanja mesta New Yorka iz njegove finančne stiske, ko sta se to in država New York odločila za povišanje davkov in potrebno omejitev izdatkov.

Trgovinska vojna med Skupnim trgovim in Švedsko

BRUXELLES, Belg. — Evropska gospodarska skupnost (Skupni trg) in Švedska sta si prišli navzkriž in začeli trgovinsko "vojno", čeprav ju od predlanskega leta veže sporazum, na temelju katerega naj bi v petih letih ukinili vse zapreke v medsebojni trgovinski menjavi.

V Bruxellesu trdijo, da je Švedska začela prva, ker je spet uvedla carino na uvoz o-butve iz EGS.

Ceprav se je Stockholm opravičeval, da ga je k temu prisilil položaj v domači industriji, je Bruxelles odgovoril z enakim ukrepom in začel zaračunavati carine na uvoz več artiklov švedske papirne industrije.

V 200 letih bo na svetu 15 bilijonov ljudi

TOKIO, Jap. — Znani futurolog — proučevalci in baje tudi strokovnjaki za bodočnost naše Zemlje Herman Kahn trdi, da se bo prebivalstvo Zemlje povečalo od sedanjih 4 bilijonov tekom prihodnjih 200 let na 15 bilijonov.

Med tem ko je sedaj povprečni letni dohodek na osebo 1,250 dolarjev, bo čez 200 let \$20,000.

Predsednik imenoval v Vrhovno sodišče ZD Johna Paula Stevensa

Predsednik je imenoval v Vrhovno sodišče zveznega prizivnega sodnika J. P. Stevensa iz Chicaga, ki velja za zmerno konservativnega.

WASHINGTON, D.C. — Predsednik Gerald R. Ford je pretekli petek popoldne na kratki tiskovni konferenci, ki jo je prenašala televizija, objavil, da je imenoval za naslednika Williamu O. Douglasu v Vrhovno zvezno sodišče zveznega prizivnega sodnika iz Chicaga Johna Paula Stevensa, 55 let starega pravika, ki ga je v prizivno sodišče imenoval bivši predsednik R. M. Nixon 14. oktobra 1970.

Predsednik Ford je na tiskovni konferenci dejal, da se je po "temeljitem iskanju in presojanju obsežnega seznama možnih in žensk za izpolnitev praznega mesta" v Vrhovnem sodišču odločil za "osebo, ki jo je smatral za najbolj sposobno". John Paul Stevens je po besedah predsednika ZDA "visoko cenjen med svojimi poklicnimi tovariši in je splošno priznan v izvajanju prava, v njegovem učenju in na zveznem sodišču".

Imenovanje bo danes predloženo Senatu v potrditev. Predsednik upa, da bo Senat zaslišal Stevensa hitro opravil in J. P. Stevensa potrdil še pred nastopom svojih božičnih počitnic. Imenovani velja za zmerno konservativca in je poseben strokovnjak v zakonih proti tru-stom. Predsedniku se je za izkazano zaupanje zahvalil in izjavil, da bo služil na novem mestu, če ga bo Senat potrdil, po svojih "najboljših močeh".

Pri nesreči izraelskega vojnega letala 20 mrtvih

TEL AVIV, Izr. — Pretekli torek je izraelsko prevozno vojaško letalo treščilo pri poletu nad Sinajem v goro, pri čemer je bilo vseh 20 oseb v njem mrtvih.

To je doslej največja nesreča v izraelskem vojaškem letalstvu.

ČIŠČENJE V LIZBONI UTRJUJE LEVO SREDINO

Upor skrajnega levega krila v oboroženih silah pretekli teden je dal zmernim v vodstvu dežele možnost za odstranitev skrajnežev iz javne uprave, časopisja in drugih občil, ko je bil vojaški upor naglo strt in njegovi voditelji prijeti in odstavljeni.

LIZBONA, Port. — Vojaški upor, ki se je začel v torek z zasedbo štirih vojaških oporišč in osrednje televizijske in radijske postaje v Lizboni, so predsednik republike Gomes in zmerna večina v Revolucionarnem vojaškem svetu s svojimi zvestimi v oboroženih silah v sredo strli. Zadnji so se predali padalci v Montijo. Povod za upor je bila odstavitve gen. Carvalho s poveljstva osrednjega dela države z Lizbono, ki ga naj bi po sklepu Revolucionarnega vojaškega sveta zamenjal kapt. Vasco Laurence, ki je bil povišan v brigadnega generala. Padalske enote in vojaška policija ter lahki topniški polk pod poveljstvom maj. Almeida so vodili upor, strli pa so ga vladi zvesti komandosi iz Amadore in konjeniška šola v Santaremu, severno od glavnega mesta.

Komandosi in enote konjeniške šole v tankih so nastopili naglo in učinkovito po točno izdelanem načrtu proti upornikom. Z izjemo enega oporišča so uporniki predali brez boja, zadnje padalske enote šele v petek.

Predsednik republike gen. Gomes, ki je istočasno tudi načelnik glavnega stana oboroženih sil, je razglasil za področje Lizbone in okolice obsešno stanje z ukinitvijo ustavnih državljan-skih pravic ter odredil policijsko uro. Za vso deželo je bilo proglašeno izredno stanje.

Gen. Carvalho je bil odstavljen kot poveljnik kontinentalnih operacijskih sil, kamor so spadale vse varnostne oborožene enote. Njegovo poveljstvo je bilo pa razpuščeno. Odstavljen je bil tudi kot vojaški poveljnik Lizbone, njegov vojaški čin je bil znižan od generala na majorja. Odstavljen je bil gen. Fa-

bio, načelnik armadnega glavnega stana, ki je dopustil levičarjem organiziranje v vojski in s tem njeno razkranjevanje in uničenje discipline. Prijeli so maj. Almeida, ki je svoj polk lahkega topništva povedel v upor.

Vsi voditelji vojaškega upora — najmanj 77 — so bili prijeti in zaprti v vojaško ječo v Portu na severu dežele.

Ko je bil vojaški upor strt in bojeviti civilisti, ki so skušali vojaške upornike podpreti, razgnani, se je zmagovito vodstvo lotilo čiščenja v javnih občilih. Radio in televizija sta pod vojaškim nadzorom omejila oddaje v skladu z ukazi, odstavljeni so bili vse uradniške osebe 8 glavnih dnevnikov, ki je zastopalo skrajno levičarsko smer. Revolucionarni svet je objavil, da bodo ti dnevniki začeli zopet izhajati, ko bodo imenovana njihova nova uredništva in uprave.

Odstavitve dosedanjih vodstev omenjenih listov so utemeljili s trditvijo, da je njihovo stalno ščuvanje proti vladi pri-se uporniki predali brez boja, pravilo in sprožilo upor.

Poleg večjega števila častnikov so prijeti tudi okoli 30 najbojevitejših pripadnikov skrajnih levičarskih skupin. Razpuščeno je bilo Poveljstvo vojaške varnosti, kjer so prišli večje število častnikov, udeležencev in podpornikov upora.

Komunistična partija, ki je ves čas vodila boj proti vladi, je že prvi dan vojaškega upora proglasila tega za "težko napako" in "precejevanje moči". Javno se je zavzela za "politično" rešitev spora. Ko predsednik Gomes in Revolucionarni vojaški svet mečeta krivdo za upor na "lažljivo levico" političnih in vojaških skupin, ki so še bolj na levo od komunistov, dolžita za upor socialistična in ljudsko-demokratska stranka komuniste.

Ponesrečen upor levice je omogočil zmernim odstranitev levičarskih skrajnežev z vseh važnejših mest v oboroženih silah in v javni upravi, pa tudi v javnih občilih, kamor so prišli preteklo pomlad po "desničarskem" uporu na prizadevanje tedanje levičarske vlade gen. Goncalvesa. Sedaj utegnejo dobiti socialisti nazaj svoj dnevnik "Republica", katoliška Cerkva pa svojo radio postajo, ki so se jo polastili levičarji preteklo pomlad in jo kljub poskusu odvzema ohranili v svojih rokah do sedanjega upora.

Nevarnost komunizma na Portugalskem še ni odstranjena, je še vedno velika in pereča, toda izgledi za njeno omejitev in končno zavrnitev so po levičarskem uporu pretekli teden veliki, kot so bili kdajkoli od lanske jeseni, ko so levičarji prisilili k odstopu z vodstva Portugalske gen. Spino in postavili na njegovo mesto gen. Gomea.

Vremenski prerok

Večinoma oblačno, mrzlo z nalezavanjem snega. Verjetnost snega danes 60%, ponoči in jutri 30%. Najvišja temperatura okoli 35 F (2 C).

Iz Clevelanda in okolice

ADZ je praznovala — Ameriška dobrodelna zveza je včeraj obhajala 65-letnico svojega obstoja in dela s slavnostnim banketom v glavni dvorani Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave. ob veliki udeležbi in v prijetnem razpoloženju. K 65-letnici uspešnega dela v slovenski skupnosti in za njo ADZ toplo čestitamo in ji želimo novih, še večjih uspehov in rasti.

Uspeh koncert — Pevska skupina "Dawn" Slovenske ženske zveze je podala včeraj popoldne v SDD na Recher Avenue uspeh koncert s pisanim sporedom znanih slovenskih pesmi. K lepemu uspehu tople čestitke!

V bolnišnici — Mrs. Mary Kusar je bila prepeljana v Euclid General bolnišnico. Obiski so dovoljeni.

Seja in božičnica — Podružnica št. 14 SZZ ima svojo sejo jutri, v torek 2. t.m. ob pol sedmih zvečer v Slovenskem društvenem domu na Recher Avenue. Po seji božičnica.

Letna seja — Podružnica št. 41 SZZ ima svojo letno sejo jutri, v torek, 2. decembra, ob dveh popoldne v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Road. Pred sejo pobiranje asesmenta. Ne pozabite na plačilo listkov in na praznovanje 45-letnice obstoja naše podružnice, 5. decembra.

Glavna, letna seja — Društvo sv. Marije Magdalene št. 162 KSKJ ima svojo letno sejo v sredo, 3. decembra ob pol dveh popoldne v društveni sobi farne dvorane Sv. Vida. Volitev odbora, rešitev raznih vprašanj, po seji pa zabava z igrami in okusnimi okrepčili. Članstvo vladno vabljenko k obilni udeležbi!

Zupnik Vinko Zaletel v bolnici —

S Koroške je prišlo sporočilo, da se č. g. Vinko Zaletel nahaja v bolnici. Operirali so mu eno oko, pa na žalost operacija ni uspela. Trenutno vidi samo na eno oko in ne more ne brati ne pisati. Iz bolnišnice pošilja lepe pozdrave svojim prijateljem in znancem. Če bi se ga kdaj želel spomniti s kartico, naj piše na naslov: Rev. Vinko Zaletel, Rinkenbergovej, 9150 Bleiburg, Karnten, Austria, Europa.

Božična voščila — Dragi rojaki in rojakinje, voščite letos praznike in božični izdaji Ameriške Domovine, katera izide v petek, 19. decembra. Naročite voščila, posebno telefonično ali pismo! Podprite s tem še živečo slovensko ustanovo!

Razgovori v Rodeziji

LONDON, Vel. Brit. — Po sem došli poročilih je prišlo do sporazuma med vlado Iana Smitha in vodnikom rodezijskih črnih nacionalistov Joshua Nkomo.

Sporazum je v glavnem sličen onemu, ki je bil predložen 25. avgusta na sestanku nad Viktorijskim slapovi, le da je tokrat Nkomo dobil jamstvo za nedotakljivost črnskih zastopnikov tekom pogajanj.

K pogajanjem in dogovoru med belo manjšino in črno večino v Rodeziji posebno priganja vlada Južne Afrike, ki se zaveda težavnega položaja belcev in njihove oblasti v Afriki, odkar sta bivši portugalski pokrajini Mozambik in Angola postali neodvisni državi.

OD OBISKA PREDSEDNIKA ZDA GERALDA R. FORDA V LR KITAJSKI NE PRIČAKUJEJO POSEBNIH USPEHOV

WASHINGTON, D.C. — Predsednik Gerald R. Ford je v soboto odletel preko Aljaske obiskat LR Kitajsko. Spremljajo ga v letalu Air Force One žena Betty in hčerka Susan, tajnik Robert Hartmann, proračunski direktor James Lynn in pomožni državni tajnik za Azijo Philip Habib.

Obisk predsednika Forda na Kitajskem je bil napovedan že dolgo in tedaj so pričakovali, da bo ta privedel do razširitve in poglobitve odnosov med ZDA in LR Kitajsko. Od tedaj se je mednarodni položaj delno spremenil in LR Kitajsko je svoje novo stališče precej očitno pokazala tekom obiska državnega tajnika Kissingerja v Pekingu pretekli mesec.

Podpredsednik kitajske vlade Teng Hsiao-ping je povedal naravnost, da v Pekingu smatrajo, da sta se moč in vpliv ZDA v svetu po umiku iz Indokine letošnjo pomlad zmanjšala, da ZDA ne kažejo

dovolj volje za odpor sovjetskim osvajačnim načrtom v svetu. Posebno so Kitajci Kissingerja opozarjali na nevarnost detente, ki da dobro služi sovjetskimi načrtom in ciljem, je pa prava past za ZDA in ostali, z njimi povezani svobodni svet.

Kissinger je Kitajcem dejal, da se ZDA zavedajo nevarnosti detente, pa pojasnil, da jo smatrajo za koristno in se jo bodo vsaj za nekaj časa držale. Poudaril je, da vsaka država gleda na mednarodni položaj s svojimi očmi in ga presoja z vidika svojih koristi.

S tem je Kitajcem povedal, da prav dobro razume njihovo željo, da bi bili odnosi med ZDA in ZSSR napeti, ker bi to olajšalo LR Kitajsko v njenem sporu in trenjih s Sovjetsko zvezo, da pa bi to ne bilo v skladu s koristmi ZDA.

Nekateri so tedaj začeli dvomiti, če ima obisk predsednika ZDA na Kitajskem v

sedanjem času sploh še smisel. Peking in Washington sta prišla do zaključka, da ga ima, kar kaže, da se odnosi med obema vsaj niso poslabšali, če se še niso poglobljali.

Za izboljšanje bi bila potrebna odpoved zavezniske pogodbe ZDA z vlado nacionalne Kitajske na Formozu. Odpoved te pogodbe in umaknitev poslanika od tam bi odprli vrata k vzpostavitvi rednih diplomatskih odnosov med ZDA in LR Kitajsko. Predsednik Ford smatra, da bi v sedanjem času, ko se ZDA pripravljajo na predsedniške in kongresne volitve, tak korak sicer ZDA verjetno koristil, bil pa bi politično škodljiv njegovi vladi, ker je v Kongresu še vedno močna skupina, ki podpira nacionalno kitajsko vlado na Formozu.

Predsednik Ford je ob svojem odhodu iz Washingtona dejal, da bo njegova pot na Kitajsko "velikega pomena" za razširitev in normalizacijo

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. — 431-0628 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Wed., Sat., Sun., and holidays, 1st week of July

Managing Editor: Mary Debevec

NAROCNINA:

- Zdržene države: \$23.00 na leto; \$11.50 za pol leta; \$7.00 za 3 mesece
- Kanado in dežele izven Zdrženih držav: \$25.00 na leto; \$12.50 za pol leta; \$7.50 za 3 mesece
- Petkova izdaja \$7.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

- United States \$23.00 per year; \$11.50 for 6 months; \$7.00 for 3 months
- Canada and Foreign Countries: \$25.00 per year; \$12.50 for 6 months; \$7.50 for 3 months
- Friday Edition \$7.00 for one year.

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO

No. 184 Monday, Dec. 1, 1975

Ob 8. kongresu Zveze književnikov iz Jugoslavije

V Beogradu je bil od 2. do 4. oktobra osmi kongres Zveze književnikov Jugoslavije pod geslom: "delovno, kritično in ustvarjalno". Že iz priprave na ta kongres je postalo dokončno razvidno, da so se uveljavili poklicni organizatorji nad pisatelji poedinci. Dolge in natančne priprave so se začele "v bazi": v z muko v življenje priklicanih krajevnih organizacijah Zveze. Tu so po vzorcu nove državne ustave pisatelji-partijski izvolili izmed sebe delegate v beograjski kongres. Ti so ploskali dobro izpiljenim govorom, platformi in že izdelanim sklepom. Na koncu so poslali vdanostno pismo Titu.

Ko je nemški Frankfurter Allgemeine Zeitung komentiral ta kongres, je zapisal: "Ugovorov ni bilo čuti. Delegati so izvolili novo predsedstvo in sprejeli nova pravila, ki izrecno odkazujejo Zvezi pisateljev mesto med ducatom drugih organizacij v skupnem okviru "Socialistične zveze", tej pa spet podrejenost KP, ki obsega celotnost "družbenih sil" Jugoslavije. Iz tega razvoja so vsi znani in ugledni pisatelji Jugoslavije naredili svoj zaključek: beograjskega zborovanja se niso udeležili." Tako nemški list. Pa si podrobno ogledimo potek kongresa.

Kongres je odprl predsednik Zveze, hrvaški pesnik Gustav Krklec, ki je bil potem ponovno izvoljen za predsednika v poslovni dobi. Udeležba je štela 169 delegatov republiških pisateljskih društev; med njimi je bilo devet žensk. Poleg delegatov pisateljev so bili na kongresu tudi pisatelji-gostje in seveda ves partijski "vrh", ki je "kontroliral" kongres: Stane Dolanc, Mijatović, Kurtović, Špiljak, Peko Dapčević, Josip Vidmar in drugi.

Celo tisti udeleženci in opazovalci, ki so poznali potek priprav za kongres, in ki so vedeli, v kakšno smer bo vse šlo, so bili presenečeni, da ni imel obširnega načelnega govora kakšen pisatelj, marveč Stane Dolanc, sekretar Izvršnega komiteja predsedstva Centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije. Tako dolg kot njegov naslov, je bil tudi njegov govor (vsi drugi udeleženci, celo književniki, so se morali omejiti na 15 minut), in prav tako oblasten.

Govor je bil gostobesedna razglasitev in obširna pojasnitev, da more in sme obstajati le "angažirana umetnost" in da mora biti ta "angažirana" funkcija "revolucionarne preobrazbe družbe" pod vodstvom partije. (Da se s tem pojem "angažirane umetnosti" spremeni prav v nasprotje in da se pojavi pri "umetnikih, ki jih angažira država", za to ni ta kongres prvi primer v tem stoletju — je ob tem zapisal Frankfurter Allgemeine Zeitung).

Dolanc je dalje izjavljal, da je partija za "ustvarjalno svobodo"; a to da ne pomeni, da bi smel kdo "kot iz bunkerja", z "besedami konservatizma in protirevolucije" napadati svobodo drugih — torej vodstva. Svoboda jugoslovanskih umetnikov je v tem, da se svobodno priznajo k samoupravnemu socializmu. Na 10. partijskem kongresu (poleti 1974), je trdil Dolanc, je vodstvo "kritično ocenilo" delo razumnikov v Jugoslaviji. "Ne bi rad teh stvari ponavljal," je rekel Dolanc zbranim pisateljem. "Pomena teh pojavov ne maram tu preveč naglašati, ne smemo jih pa zbrisati. Pričakujem," je zaključil, "da boste sedaj javno o tem govorili in naredili iz tega primerne sklepe."

"Katere sklepe bo možno narediti (je komentiral Frankfurter Allgemeine Zeitung), na to bo treba še počakati. Tako malo ugovarjanja kot na tem zborovanju ni bilo še na nobenem zborovanju pisateljev v Jugoslaviji po vojni."

Delegacija Društva slovenskih pisateljev je štela 22 članov: Ivan Potrč, Marjan Marinc, Nada Kraigher, Jaro Dolar, Beno Zupančič, Mitja Vošnjak, Miloš Mikelc, Andrej Hieng, Ciril Zlobec, Boris Fakin, France Zdravce, Branko Hofman, Peter Božič, Franc Forstnerič, Jože Šmit, Ivan Bratko, Svetlana Makarovič, Leopold Suhodolčan, France Filipič ter trije zamejski Slovenci — Andrej Kokot, Miroslav Košuta in Marko Kravos, kot gosta — pisatelja pa sta bila še Matej Bor in Anton Ingolič.

Zadnji dan je govoril tudi "gost" Josip Vidmar o "moči in nemoči" literature. Orisal je svoje poglede o razmerju med politiko in literaturo, v drugem delu pa analiziral nekatere destruktivne pojave v moderni literaturi, ki jih pisatelji ne bi smeli sprejeti. Ko je govoril o ustvarjalni svobodi, je Vidmar dejal, da je ta dana pisateljem po naravi, družba naj si pa prizadeva, da bodo prišla v javnost samo pomembna in dobra.

BESEDA IZ NARODA

Ligin in Zvonov dan na srenjski novembrski prosvetni uri

NEW YORK, N.Y. — Je tako, da nekateri v slabo štejejo človeku, ko na svoj način izraža željo, da bi bila vsaka srenjska nedelja blesteča in življenja polna.

Če stalno zapisuje življenje pri sloveskem Sv. Cirilu na Osmi v New Yorku, je pač takole: Marsikaj bi moral zamolčati, da bi bilo nekaterim našim ljudem bolj všečno. Ob takem namigavanju pa se zmeraj spomnim moralnega nauka, ki sem ga dobival od svojih staršev, domačega župnika, učiteljev, profesorjev in katehetov. Zmeraj govori in piši resnico! Laž je greh! Ko resnico zamolčiš, ker bi bila boleča, nastane težko moralno vprašanje, ko se zamolčana resnica ne smatra več za laž.

In kako prijetno je zapisovalcu življenja njujorške slovenske srenje na Osmi, ko mu ni treba ničesar zamolčati, da njegovo poročilo zares lepo in samo veselo izveni.

Ze pred tretjenovembrsko nedeljo sem v AD napovedoval, da "bo na to nedeljo na Osmi močna življenjska plima, o tem sem gotov, in spet bo nekaj vrednega za srenjsko poročanje".

In tako se je dogodilo! Program prosvetne ure je bil lep. Takšen bi bil tudi brez dejstva, da je Liga Slovenskih Amerikancev, Inc., s sedežem gl. tajništva v New Yorku, prejšnji dan imela v hotelu Commodore svoj redni občni zbor in svoj študijski dan.

Poznalo pa se je na številu navzočih v dvorani pri prosvetni uri in pri deseti maši v cerkvi. V dvorani so pripravili štiri mize več kot običajno. Upoštevala se je tudi prisotnost članov sosednega pevskega zbora in njihovih prijateljev. Ligin zaštopniki so zasedli eno mizo v ospredju dvorane, Zvonovci s prijatelji pa dve.

Imeti toliko slovenskih ljudi iz drugih slovenskih srenj po Ameriškem v gosteh, je nekaj posebnega. To ti ponuja vse drugačno sliko, kot si jo vajen gledati navadno zdaj bolj polno, zdaj manj. Nekaj posebnega pa je tudi zmeraj takrat, kadar sosedni fantje iz Fairfielda, pevci moškega zbora Zvon, ob ljubijo vodniku prosvetne ure g. dr. Zdravku Kalanu sodelovanje pri programu.

Na novembrski srenjski prosveti sta se dogodili obe posebnosti in izrednosti. In izredno

jela. Kadar pa pisec v svojih delih posega v politiko, mora tudi računati s političnimi posledicami.

Od zadnjega jugoslovanskega kongresa je minilo že deset let; na ta kongres pa so se pripravljali tri leta. Prav zato pa so o njem zelo značilne izjave nekaterih slovenskih udeležencev. Tako je Matej Bor izrekel kaj čudne besede, da so književniki kongres z zaporednim branjem referatov spremenili v nekakšno čitalnico — tako, da bi jih mogli prej imenovati bralce kot pisatelje.

Pisatelj Andrej Kokot in Miroslav Košuta sta bila vesela, da so na kongres povabili kot delegate tudi zamejske Slovence in da je govoril tudi Tržičan Marko Kravos. Toda oba sta bila razočarana nad organizacijo kongresa, nad pomanjkanjem debate, najbolj pa so ju razočarali slovenski govorniki, ki niso govorili v slovenščini, ter dejstvo, da glavni dokumenti kongresa niso bili prevedeni v vse jugoslovanske jezike. Leopold Suhodolčan je rekel, da so temu kongresu že vnaprej nalepili oznako "zgodovinski", a to po njegovem še daleč ni res; po njegovem se bo "zgodovinskost" pokazala šele po letih.

Najbolj kratka, a obenem uničujoča pa je izjava Miloša Mikelca o tem "zgodovinskem" 8. kongresu: "Najslabše organiziran kongres, ki sem se ga kdaj udeležil. To je bila tista ovira, zaradi katere tudi po vsebinski plati ni bil boljši."

Nam pa se zdi, da je bila glavna ovira v sami naravi kongresa. Kajti, naj bo organizacija še tako prvovrstna, kakšno vsebino more umetnostni ustvarjalnost dati marksistični materializem?

S. S.

O njihovem nastopu zmeraj poprej kaj razpravljamo in ugibamo. Tokrat smo ga pričakovali še z večjo nestrpnostjo in z ugibanjem dvoma in nedvoma!

Vsem nam je znano, da je ta lepo uliti zvon v začetku septembra zapustil glavni prvi tenorist Hanzi Galle, ko se je preselil nazaj v svojo rojstno Ko-roško. Veliko je bilo ugibanja pri njih samih, kako bo šlo naprej brez Hanzija. Izpad takšnega tenorista v tako majhni pevski skupini nikakor niso mačje solze. Se več pa smo ugibali mi v New Yorku, kako bo zdaj po Hanzijevem odhodu. Mi smo sami ugibali, sosedni fantje, ki so petju predani, pa so se spet zbrali in peli, peli in peli — in v novi formaciji stopili pred nas in nam, mirno lahko rečem, spet dobro zapeli. Bravo, naši dragi Zvonovci, ki nam s svojim prepevanjem budite in ohranjate slovenskega duha! Vsa slovenski dom na Ameriškem bi moral poslušati te fante. Saj so spomlad izdali svojo prvo ploščo. Naročite jo na naslov:

"ZVON"

c/o A. Kurbus
62 May Street
Fairfield, Conn. 06430

Naša skrb in ugibanje sta bila še zmeraj močna, ko so se postavljali v uslušno vrsto pred nami. Spoznali smo, da ni od zadnjega njihovega nastopa izpadel samo tenorist Hanzi Galle, ampak tudi drugi basist France Us. Včasih je pred nas stopil decet, zdaj pa smo spoznali, da se pred nami ureja oktet. Opazili smo tudi malo pregrupacijo, ki nam da zdajšnjo sestavo zbora (okteta) ZVON: prvi tenor: Peregrin Us, pevovalja; Armin Kurbus; drugi tenor: Fredi Mally in Maks Us;

prvi bas: Avgust Us in Jože Us;

drugi bas: Janko Us in Tone Kompore.

Zvonovci so v predhodnem dogovoru z vodnikom ure razdelili svoj nastopni program na novembrski srenjski prosveti na tri dele, tako da so vmes prišle druge točke programa.

V prvem delu so nam zapeli dve koroški, in sicer: *Kje je moj mili dom* in pa *Tam, kjer teče bistra Zila*...

Vse poprejšnje ugibanje in vsa bojazen sta odpadla, ko so fantje s poznano sigurnostjo in srčnostjo zapeli in odpeli. Vsi smo jim dali priznanje z močnim hura, še, še in ploskanjem. Zdaj so jih slišali še glasniki iz drugih slovenskih srenj in so ponesli njih sloves v druge kraje na Ameriškem, v kolikor ga plošča že ni ponesla v številne slovenske domove.

Pozneje se je pevovodja Peregrin Us v glavni Ligin pisarni razgovarjal z g. Vilkom Čekuto iz Toronta o morebitnem njihovem gostovanju v Kanadi.

Za Zvonovci je nastopil mladi klavirski virtuoz Gaber Puc in nam dokaj dobro podal Mozartovo klavirsko skladbo Sonata št. 1. Ima že kar dobro prstno tehniko, kar sem opazoval od daleč.

S. S.

Slovesno praznovanje 25-letnice SKD Triglav v Milwaukeeju

MILWAUKEE, Wis. — V soboto, 8. novembra, je bil čudovito lep jesenski dan. Pri cerkvi sv. Janeza je bilo tisto popoldne pravo praznično razpoloženje. Ob štirih so se v cerkvi zbrali člani društva, številne narodne noše in prijatelji. Zahvalna sv. maša se je pričela. Orgle so močno zadonele in k oltarju je v spremstvu dveh mladih slovenskih fantov v narodnih nošah pristopil duhovni vodja č. g. Klavdij Okorn. Bral je mašo Bogu v zahvalo za blagoslov, ki je spremljal društvo vseh 25 let obstoja, in da bi ga še tudi za naprej. V duhu smo vsi spremljali njegove molitve, vmes pa prosili še za vse naše rajne članne društva. Poleg lepih pesmi, ki so jih peli pevci med mašo, so na koncu še posebno slovesno zapeli himno "Povsod Boga".

Bilo je še celo uro do sporeda, ki so jo pa naši ljudje izkoristili s tem, da so v lepo okrašeni sončce... in Moj očka ima kornjčka dva...

Otroci so naše upanje še za nekaj let, če bomo dobili tudi nekaj mlajših vodnikov naše njujorške srenje. Brez teh ni trdne in zagotovljene prihodnosti. Skušnje s Savani so bridke! Tone Jenko pa nam je prebral dr. Ludvika Puša sestavek o slovenskih skladateljih duhovniškega stanu in drugih.

Za njim je nastopila spet Marinka Zupanciceva s Slakovo popevko *Titanic*, ki se dobro ujema z njeno glasovno zmogljivostjo, ko ima prijetno barvan glas.

Bernard Puc nam je odigral klavirsko skladbo *Braziljske Sambe* in njegov bratec Mihec Čajkovskega narodne pesmi. Oba smo nagradili s toplim priznanjem.

In zdaj stopijo še enkrat Zvonovci v formi septeta, drugi tenorist Fredi Mally sedi sredi oderkeške vask scene s harmoniko in spremlja fante, ki pojo popevko: *Pastirček*... Lepa in učinkovita novost in preprost bogatstva pevskega izražanja, čeprav to ni klasika kot prejšnje pesmi. So pa prijetne za uho.

Po tej pesmi se še trije pevci umaknejo in dobimo Peregrinov oktet iz Zvonovega okteta. In Peregrin, Maks, Janko in Gustel Us nam zapoje Slakovo: *Kadar pa mim' hiš'ce grem*... Tudi v tej formi so dobri. V tej pesmi se je postavil Janko Us kot basist ter nas je prevzel. Pa še eno so nam zapeli v formi septeta s skladno in učinkovito spremljavo harmonike in to je bila popevka: *Moj oče*...

Zvonovci so tokrat spet dokazali, da dober pevec je dober neglede ali poje v zboru, oktetu, septetu, seksetu, kvintetu, kvartetu, tercetu, duetu ali pa kot solist.

Novembrska srenjska prosvetna ura na Osmi je bila ura njihove nove preizkušnje, ki so jo dobro prestali. Dala pa jim je tudi nekaj novih vzpodbud od vsepovsod.

Tone Osovnik

dvorani pričakali svoje prijatelje, ki so začeli prihajati iz Chicaga, Joliet, Waukegana, Racina, Sheboygana in drugod, se z njimi prijateljsko pozdravili. Čas jim je od časi koktajla še prehitro minil. Nekaj minut pred šestjo so se ljudje mirno posedli okrog svojih lepo pogrnjenih miz, v kolikor niso to že prej storili, in čakali, kaj bo.

Točno ob napovedanem času je društveni tajnik in napovedovalec sporeda pozdravil navzoče goste in prijatelje, se zahvalil za številni obiski, izrekel dobrodošlico in želel vsem lep in dober večer.

Vladislav Kralj in Ernest Majhenič sta nato otvorila večer s slovensko besedo in domačo pesmijo.

Govorniki na proslavi: predsednik Janez Limoni, duh. vodja č. g. Klavdij in član društva g. Ludvik Kolman so v svojih globokih besedah združili svoje misli v skupen akord priznanja, pohvale in zahvale Triglavu za plemenito delo 25-letnega truda, ki je bilo blagoslovljeno in z uspehi kronano. Folklorna plesna skupina je po številnih vajah in z veliko vztrajnostjo žela uspeh svojih naporov. Mogočno je podčrtala s svojim nastopom sporede večera. Pesmi, popevke, šaljiv prizor, recitacija in balet so prav tako doprinesli k pestrosti sporeda.

Ze h koncu sporeda je pristopil k zvočniku direktor Slovenske kulturne radio ure iz Chicaga g. dr. Ludvik Leskovar. V imenu Radio kluba je v lepih besedah pohvalno izrazil svoje misli nad delom, ki ga je Društvo Triglav tekom 25 let opravilo v korist slovenstvu in prav tako tudi v korist novi domovini Ameriki. V priznanje za to delo je izročil društvu krasno, umetniško izdelano diplomu. Tajnik France Rozina se je gospodu Leskovarju v imenu Triglava takoj najlepše zahvalil za prekrasno priznanje.

Društvo je prejelo k proslavi tudi razne čestitke, ki so jih poslali: Rev. Štefan Savinšek, prof. dr. Edi Gobec, pisatelj g. Karel Mauser, rev. Tadej Trpin, g. Vinko Lipovec, urednik AD, in Dramsko društvo Liliya iz Clevelanda. Zadnja točka sporeda je bila: *Pozdrav Ameriki* — živa slika s tremi recitacijami in ameriška himna, ki jo je z zborom pela vsa dvorana.

Sledil je banket. Ljudje so bili že lačni. Naša dekleta so za to vedela in so kar moč hitro postregla gostom pri mizi. Kuhinja je imela namreč že vse pripravljeno, samo na mizo je bilo treba postaviti. Pri bari se je prvi trenutek malo zagostilo, ker so vsi ljudje kar na enkrat pritisnili tja. Vendar to ni trajalo dolgo. Kmalu se je uneslo in teklo potem kakor je treba. Ves čas je v dvorani vladalo prijazno, domače razpoloženje, ki so ga po dobri večerji sheboyganski "Veseli Slovenci" še zelo povečali s svojimi strunami. "Znajo pa," so rekli naši ljudje. Človeka nehoti potegnje v vrtnec. Zadovoljni so bili plesalci in igralci. Tako "lušno" že dolgo ni bilo, so se med seboj ljudje pogovarjali.

Ljudem ustreči je treba znati, to ne nastane samo po sebi. Treba je dobre organizacije, ki razdeljeno delo prevzame v svoje roke. Kaj boš dal na oder, kaj boš dal na mizo? In vaje, vaje, vaje! Bog ve, koliko jih je bilo? Če kdo potem, ko je vse končano, pristopi k enemu ali drugemu, seže v roko in reče: Čestitam, lepo je bilo. Hvala vam! — lepšega plačila sploh ne pričakuj. Hvala tudi vam za dobro besedo, za vaš obisk! Z vami smo skupaj počastili praznik 25-letnega dela, ki ni v ponos samo slovenstvu in tej deželi svobodnega življenja, je v ponos tudi Ameriki sami.

(Dalje na 3. strani)

"SLOVENSKI SVET"

Vzor slovenskega šolskega učbenika-berila

Med najbolj pereča vprašanja slovenskega šolstva v izseljenstvu odnosno v zdomstvu spada vprašanje ustreznih učbenikov za posamezne učne stopnje. Če samo pripraviti tak učbenik je skrajno odgovorno in zahtevno delo. Opraviti ga namreč z uspehom more samo skupina pedagogov (vzgojno) in strokovno (izobrazbeno) za to najbolj usposobljenih moči, ki imajo za seboj dovolj šolske prakse in zraven trdno voljo za dobro opravilo takšnega dela. Še teže kot v tujem svetu pripraviti dober šolski učbenik je potem stvar njegove izjave. Vsaka šolska knjiga naj bi namreč bila tudi po svoji zunanji opremi in obliki kar se da prikupna učencu. Natisnjena mora biti z jasnimi lepimi črkami, in to na dobrem papirju. Vezava vsake šolske knjige mora biti kar se da močna, da lahko v učenčevih rokah marsikaj prenese, ter da potem lahko prehaja iz roda v rod. Sodobni, zlasti še ljudsko-šolski učbeniki naj bi bili tudi bogato opremljeni s slikovnim gradivom. Dobre slike ponazarjajo pouk; bude v učencih zanimanje za učno snov in jim olajšujejo učenje.

Prav zato pa je malo učbenikov, ki bi vsem tem zahtevam polno ustrezali. Nekaj pa jih je vendar le. Nekaj takšnih imamo že tudi slovenski izseljenci. Dobili smo jih po zaslugi nekaterih naših idealnih učiteljev in učiteljic in - po drugi strani - po zaslugi ene izmed naših vrhovnih slovenskih kulturnih ustanov. Te vrste učbeniki so silno dragoceni, saj zavisi ravno od njih v veliki meri uspeh naših slovenskih šol po svetu. Po eni strani so namreč provrstni nujno potreben pripomoček učencem pri njihovem šolskem delu, po drugi pa so v dobro pomoč njihovem učiteljsstvu in seveda tudi starešem šolskih otrok. Saj je stvarina v njih odbrana ustrežna učnemu načrtu za določeno učno stopnjo. Glavno, naravnost bistveno pri vseh učbenikih, pa je zdrav duh, ki veje iz njih, ki ga učenci stalno vsrkavajo v svoje duše, kjer potem ostaja kot velik zaklad za vse življenje.

POVIŠANJE POŠTINE

Washington, D.C. — V nedeljo po Božiču, to je 28. decembra 1975, bo povišana poština za vso pošto na teritoriju ZDA. Poština za pisma bo povišana od 10 centov na 13 centov, za dopisnice in karte od sedanjih 7 centov na 9 centov. Isto povišanje stopi v veljavo tudi za pošto v Kanado in Mehiko.

Poština za pakete bo povišana okrog 10%.

Poština za zračno pošto za ameriški teritorij bo povišana od 13 centov na 17 centov do 1 unče teže. Vendar, poština uprava opozarja, da po 11. oktobru nima več smisla pošiljati po zračni pošti na naslove v ZDA, ker je vsa pošta prvega razreda itak razposlana z letali.

Poština za inozemstvo pa bo povišana s 3. januarjem 1976, 6 dni po povišanju poštine za domačo ameriško pošto, Kanado in Mehiko.

Poština za navadno pošto v inozemstvo bo od 3. januarja naprej 18 centov za pisma do ene unče teže, 31 centov za pisma do 2 unč teže.

Za dopisnice in karte z navadno pošto v inozemstvo bo 12 centov poštine.

Letalska pošta v tuje države:
Za pisma po letalski pošti v Srednjo Ameriko, Kolumbijo, Venezuelo, na Karibske otoke, Bahame, Bermude bo poština 25 centov od pol unče do 2 unč teže in 21 centov za vsako dodatno pol unče teže.

Za pisma po letalski pošti za druge države (tudi v Evropo) bo poština 31 centov do 2 unč teže in 26 centov za vsako višja

nje, saj postane del njihovega življenjskega nazora.

Takšen, da skoro idealni slovenski učbenik materinega jezika, kakor je tu opisan, je, to lahko zapišemo, "SLOVENSKI SVET", čitanka (Podpisani bi rajši rekli: berilo) za 5. in 6. razred slovenskih ljudskih šol v zdomstvu, ki je izšel letos v Argentini "ob tridesetletnici odhoda demokratično usmerjenih Slovencev iz rodne očetnjave in ob tridesetletnici pokola slovenske domobranske vojske." Izdala in založila pa ga je Zedinjena Slovenija, R. L. Falcon, Buenos Aires. Učbenik ima 256 strani. Njegov format je 15,50 cm x 22,50 cm. Današnja njegova prodajna cena nam ni znana.

Za uvod v "SLOVENSKI SVET" so objavljena tri topla pisma, ki so jih napisali Miloš Stare, predsednik Narodnega odbora za Slovenijo; msgr. Anton Orehar, delegat za slovensko dušno pastirstvo v Argentini; in Božo Stariha, predsednik Zedinjene Slovenije. Na predzadnji strani platnic - pa vendar na najpomembnejšem kraju, je objavljen še zadnji nauk prirediteljev učbenika svojim učencem. Tole jim tu še enkrat polagajo na srce:

"UČENEC!

Knjiga je tvoja, hrani jo in obdrži jo čimbolj lepo!
Iz nje se bo učil tvoj sin ali tvoja hči, pa verjetno tudi vnuki, a samo tedaj, če boš ti to hotel.

Ljubezen do staršev te bo nagnila, da bo tvoje hotenje nekoč odločna volja."

Če bo priložnost, se bomo k "Slovenskemu svetu", k tej lepi naši novi slovenski šolski knjigi, še vrnili. Vredna je namreč vse naše pozornosti. Tudi med nami na severu Amerike. Čisto gotovo je bodo veseli na naših cleve-landskih in drugih severno ameriških slovenskih ljudskih šolah. Tudi mi smo ponosni nanjo. Argentinskim slovenskim "čitan- karjem" izražamo naše iskrene čestitke in obenem svojo prisrčno zahvalo za tako plemenito in koristno delo v prid naše slovenske mladine v tujem svetu.

J. S.

Slovenska pisarna - Baragov dom, Cleveland

Pisarna ima sedaj na zalogi nove knjige: DRUŽINSKA PRATIKA ZA LETO 1976 od Družbe sv. Mohorja v Celovcu (\$1.50, po pošti 1.75); BUTARA, kratke povestice, spisal Franc Kunstelj, bivši kaplan na Vrh-niki in potem domobranski ku-rat, (broš. \$3.00 vez. 4.00, po pošti € 50 več); JOŽE PETKOV-SEK, življenjska povest, spisal Marjan Marolt, (\$5.00 vezana, po pošti € 50 več.)

Prvi del SVETOVNI POPOT-NIK PRIPOVEDUJE, nam je pošel, pa pričakujemo novo pošiljko. Drugi del tudi v kratkem dobimo. (I. del \$7.00, II. \$7.50). Knjigo lahko takoj naročite.

Pisarna ima tudi primerna božična darila (POSEBNO ZA STUDENTE, KI SE ŠPANSKO UČIJO) MARTIN FIERRO (10.00 \$) Plošče: ROŽ-PODJU-NA-ZILA od koroškega pevskega zbora "GALLUS"; ZVON, našega ameriškega pevskega zbora iz Fairfielda (\$5.00, po pošti € 50 več).

Za božična voščila se dobe v pisarni lepe božične voščilne kartice v škatljah izdaje Ave Marija - Lemont, po 19 kartic; po 12 v škatlji založba Lige v New Yorku (škatlja \$2.00).

Naročniki knjig Družbe sv. Mohorja v Celovcu v naši pisarni so v teh dneh že dobili pošiljko za leto 1976. Prav bi bilo, da bi tudi za prihodnje leto takoj obnovili naročnino. Veliko kulturno in narodno delo bi izvršili in s tem koroške Slovence podprli v njih borbi da vzdržijo v težkem boju, da ostanejo Slo- venci.

Za osebni obisk je pisarna do Božiča odprta vsak dan dopol-dne. Za drugi čas kličite: 881-9617.

Praznovanje 25-letnice SKD Triglav ... (Nadaljevanje s 2. strani)

Pravkar sem zvedel, da se bo pri nas oglasil tudi letos naš stari prijatelj in ljubitelj otrok sv. Miklavž. Po njegovem voznem redu bo tu v nedeljo, 7. dec., ob 3h pri Sv. Janezu. Te lepe prilike ne smemo zamuditi. Tudi s starejšimi se bo rad pogovoril, pravi.

Franc Rozina

KOLEDAR društvenih prireditev

DECEMBER

7. — Društvo sv. Jožefa št. 169 KSKJ priredi ob 3. popoldne za svoje mladinsko članstvo božičnico v Slovenskem domu na Holmes Avenue.

7. — Moški zbor Slovan priredi koncert v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave. ob 4. popoldne.

7. — Slovenska šola pri Sv. Vidu priredi miklavževanje v farnem avditoriju.

13. — Društvo sv. Marije Magdalene št. 162 KSKJ ima ob dveh popoldne v društveni sobi farne dvorane pri Sv. Vidu božičnico za svoje mladinsko članstvo.

31. — SDD na Recher Avenue priredi SILVESTROVANJE v svojih prostorih.

31. — SILVESTROVANJE v Slovenskem narodnem domu na E. 80 St.

31. — Slovenski delavski dom na 15335 Waterloo Rd. priredi Silvestrovanje.

31. — Pevski zbor Korotan priredi silvestrovanje v Sloven-skem narodnem domu na St.

SE NI DRŽAL PRAVIL — Do-mov etnični odbor je odklonil zadnjič pritožbo proti kong. M. J. Harringtonu, demokratu iz države Massachusetts, ki je proti sklepu kongresnega odbora izdal del tajnega pričevanja pred tem.

Clair Ave. Igra orkester "Sonet".

JANUARY — 1976

10. — Slovenski športni klub priredi v Slovenskem domu na Holmes Avenue "ZIMSKI VEČER". Začetek ob 7. Igrajo "Veseli Slovenci".

17. — Pristavska noč v Sloven-skem narodnem domu na St. Clair Avenue.

FEBRUAR

8. — Slovenska šola pri Sv. Vidu pripravi nedeljsko kosilo v avditoriju.

14. — Štajerski klub pripravi DOMAČE KOLINE v farni dvorani pri Sv. Vidu. Čisti dobiček bo razdeljen med bolne člane Kluba in Slo- venski starostni dom na Neff Road.

28. — Dramatsko društvo Lili- ja priredi maškarni ples na Holmes Ave. Igrajo Veseli Slovenci.

April — 1976

11. — Dramatsko društvo Lili- ja poda igro "Divji lovec" ob 3.30 pop. Slovenskem domu na Holmes Ave.

24.—TABOR DSPB priredi svoj pomladanski družabni večer v Slovenskem domu na Holmes Avenue. Igrajo Veseli Slo- venci.

MAJ

1.— Pevski zbor Korotan priredi koncert v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

9. — Slovenska šola pri Sv. Vidu priredi Materinsko proslavo v farnem avditoriju.

JUNI

20.—TABOR DSPB pripravi spo- minsko svečanost za pobite domobrance, četnike in druge žrtve komunistične revolucije na Slovenski pristavi.

24. - 27. — Poletni farni karne- val pri Sv. Vidu.

OKTOBER

16.—TABOR DSPB priredi svoj jesenski družabni večer v Slo- venskem domu na Holmes Avenue. Igrajo Veseli Slo- venci.

NOV. — 1976

13. — Štajerski klub priredi svoje MARTINOVANJE v av- ditoriju pri Sv. Vidu.

POSESTVO JE PRODANO

Mill's trgovina s čevlji je primorana prodati vse čevlje v trgovini. Vsi vrst čevlji in hišne copate morajo biti prodani za vsako ceno. Vsi čevlji, rubber boots moški preje po \$15, \$20, \$25 se dobijo za \$4.99, \$7.99 in \$10.99.

Ne zamudite te prilike, pridite k nam in dobite vaš delež prihrankov, predno zapremo trgovino za vselej.

Dajemo Eagle znamke z vsakim nakupom.

MILLS SHOE STORE

6311 St. Clair Ave.

Azori se bodo ločili

Guverner Azorov je dejal, da bodo ti proglasili neodvisnost, če ne bo sedanega brezvladja na Portugalskem skoraj konec.

LIZBONA, Port. — Guverner Azorskih otokov sredi Atlantika, katerih prebivalstvo je konser- vativno in gleda proti ZDA, kjer živi več Azorčanov kot na Azorih, je izjavil, da se bo oto- čje proglasilo za neodvisno dr- žavo, če sedanega brezvladja na Portugalskem ne bo skoraj konec.

Gibanje za neodvisnost Azo- rov se je pojavilo že letošnjo pomlad, ko je kazalo, da ute- gnejo v Lizboni prevladati komu- nisti. Prebivalstvo Azorov je tak razvoj odklonilo in gibanje za neodvisnost je rastlo. ZDA imajo na Azorih pomembno vo- jaško letališče in oporišče, ki bi ga rade ohranile. V slučaju ko- munistične prevlade v Lizboni bi bila proglasitev neodvisnosti Azorov za njegovo ohranitev verjetno najboljša, če ne celo edina pot. Kljub temu so se ZDA doslej pazljivo izogibale vsakih stikov in vidnih vezi s tem gibanjem.

Guverner otočja gen. Altino de Magalhaes je dejal te dni: "Azori ne bodo odvisni od dr- žave brez vlade. Krajevna jun- ta bo odklonila vsako vlado, ki ne bo predstavljala naroda, ozi- roma bi delala proti volji na- roda."

Precej jasno je namignil, da bodo postali Azori "neodvisna država", če bo sedanja vlada Azeveda padla...

Zmanjšanje oboroženih sil ZDA za 200,000 mož?

WASHINGTON, D.C. — Biv- ši obrambni tajnik J. R. Schlesinger je dejal, da je opozoril predsednika Forda, da bi znižanje izdatkov za oborožene sile, kot ga je predvidela Bela hiša za prihodnje leto, zahtevalo zmanjšanje števila oboroženih sil ZDA za nekako 200,000 mož.

Po njegovem je tako zmanj- šanje oboroženih sil v sedanjem položaju nesprejemljivo. On je to predsedniku Fordu mirno po- vedal in sodi, da je v tem nje- govem stališču vsaj delni vzrok njegovega odpusta.

Za novo proračunsko leto, ki se bo začelo 1. oktobra 1976, je Bela hiša predložila 97 bilijonov dolarjev za narodno obrambo, kar je 7 bilijonov manj, kot so preje pred videvali. Tolikšno zmanjšanje bi zahtevalo zmanj- šanje oboroženih sil od sedanjih 2.1 milijona za 200,000 mož, ko je že sedanje številčno stanje po sodbi J. R. Schlesingerja na "najnižji sprejemljivi točki".

Nova neodvisna država v Južni Ameriki

PARAMARIBO, Sur. — Pre- tekli terek je postala dotedanja Holandska Gvajana, okoli 54,000 kvadratnih milj obsegajoče o- zemlje, ki ga je dobila Holandi- ja pred več kot 300 leti v zame- no za "Novi Amsterdam" — se- danji New York — od Velike Britanije neodvisna država.

Nova država si je prevzela ime Surinam. Ima okoli 400,000 prebivalcev mešanecv Indijan- cev in črncev ter Azijcev. Je- bogata na rudah, predvsem na boksitu, in ima tropsko podneb- je. Vlada nove države je obja- vila, da se bo prijavila za spre- jem v Združene narode, katerih 144. članica bo postala.

Gospodarski zastoj se na Japonskem kaže v manjši porabi hrane

TOKIO, Jap. — Poljedelsko ministrstvo je zbralo podatke, ki kažejo, da so Japonci zaradi gospodarskega zastoja zmanjšali za nekaj malega porabo hrane.

Po uradnih podatkih je pov- prečni odrasli Japonec zavržil leta 1973 dnevno hrane s skupno 2,522 kalorijami, lani pa z le 2,502 kalorijami. Zmanjšanje je torej le 20 kalorij ali 0.8%.

Čilska policija v boju ustrelila šest levičarskih gverilcev

SANTIAGO, Čile. — Policija je v enem največjih spopadov v levičarsko gverilo pretekli te- den pokončala 6 gverilcev, med njimi dve ženski, v malem kra- ju, 6 milj od glavnega mesta. Dva policaja sta bila v boju ra- njena.

— Ameriški narodni parki ob- segajo okoli 16 milijonov akrov površine.

Prijatelj's Pharmacy

St. Clair Ave. & E. 68 St. 361-4112
IZDAJAMO TUDI ZDRAVILA ZA
RACUN POMOCI DRZAVE OHIO
AID FOR AGED PRESCRIPTIONS
ZA OSTARELE

MALI OGLASI

EUCLID

zidana hiša za 2 družini, 10 let stara, tri spalnice, kuhinja s po- sebnostmi. Na prvem je klima- tična naprava in rekreacijska soba. Dvojna garaža. Prava ce- na.

KRASNI ZIDAN RANC
naprodaj, tri velike spalnice, 1½ kopalnica, rekreacijska soba, garaža za 2½ avta, karpeterana. Kličite, da vam pokažemo.

UPSON REALTY

UMLA

499 E. 260 St. RE 1-1070
Odprto od 9. do 9.

Stanovanje oddajo

4-sobno neopremljeno stano- vanja, zgoraj, z garažo oddajo odraslim na 891 E. 73 St. Ogla- site se osebno.

—(187)

Suite for Rent

3 rooms, with bath, newly deco- rated at 1385 E. 45th St.
Call 338-3872

—(187)

Hiši naprodaj

Dve hiši na eni parceli, vsaka za eno družino, v dobrem stanju sta naprodaj na E. 45 St. Kličite lastnika 234-1901.

—(188)

SOBE ODDAJO

Na E. 74. cesti oddajo pet veli- kih, lepih sob, spodaj, furnez in garaža. Kličite 442-4751.

—(189)

For Rent

Single house, E. 72nd St. South of St. Clair, six rooms, furnished \$125.00 per month, couple only. Phone number 1-937-6472.

—(186)

FOR RENT

three furnished rooms for 1 or 2 sober men near St. Vitus church. Call between 3 and 5 pm.

431-5475

—(184)

Help Wanted Male or Female

Help Wanted for Restaurant
Women or college boys, night shift from 5 p.m. to 1 a.m. Kit- chen work and pizza maker.
Call 481-9267 or 481-9687

—(186)

BOŽIČNA VOŠČILA V AMERIŠKI DOMOVINI

Dragi rojaki in rojakinje!

Po bliskovito beži čas. Kmalu bo advent in nato najlepši, najveselejši praznik leta, praznik Rojstva Gospodovega — Božič.

V navadi in lepo je, da za ta pomembni praznik pošiljamo voščilnice svojim dragim. Enkrat na leto se jih spomnimo in jim s tem povemo, da še mislimo na nje.

Božična voščila pa lahko posredujete svojim prijateljem in znancem tudi potom našega slovenskega lista Ameriške Domovine.

Naročite božična voščila telefonično, pisмено ali osebno. Podprite slovenski list v Ameriki, pomagajte mu do lažjega življenja!

LETOSNJA BOŽIČNA IZDAJA
IZIDE V PETEK, 19. DECEMBRA.

Se priporočamo za naročilo!

AMERIŠKA DOMOVINA
— 431-0628 —

JANEZ JALEN:

BOBRI POSLEDNJE VESLO ROD

Zima je bila kratka in prizanesljiva. Pravega mraza prav za prav ni bilo. Veliko jezero to leto ni zamrznilo. Le za krajem in okrog otokov se je bilo dvakrat napravilo za opek pas tenke ledene skorje, katero je pa ob krat brž spet stajal jug.

Na mostiščih in Velikem jezeru tudi najstarejši ljudje niso pomnili, da bi jezerjani zimo tako lahko preživljali kakor tokrat. Vodni orešček je bil v jeseni bogato obrodil; vse polno so ga bile nabrale ženske. Nažele so dolaj bara in še drugih trav in ramele polne mehove drobnega zrnja, ga sušile in mlele v žrnjavih in mesile in pekle podpepelnjake.

Jagod in borovnic, malin in robidnic in češenj so se bili politi otroci do grla najedli; kasneje pa brusnic in mahovnic in drnulj. Letška je plenjala kakor že davno ni. V naseljih so venomer hreščale lupine lesnikov. Jezerjani so jih trli bolj z zobmi, kakor pa s tkilki s kamenjem. Olnata jederca so drobili tudi med moko, da so bili podpepelnjaki podobni današnjim poticam. Žir je ljudem celo ostajal. Dokaj so ga bili deležni prašiči, ki so jih redili čez zimo za pleme.

Na lesnikar in lesničnikih je dozorelo na drobnolistih vejah skoraj več jabolčk in drobnic, kakor pa je bilo zraslo listov. Vsak je lahko po mili volji jedel godno in kasneje medno in pozimi suho sadje. Mladež ga je bila presita in se je obmetavala z njim, ko na mostiščih ni bilo kamenja in je to zimo primanjkovalo celo snega za kepanje. Ženske so suho sadje tu pa tam tudi skuhale. Vsi so radi pili kislastosladko vodo. Moški so bili dokaj drobnic stolkli, oželi iz njih in še iz raznovrstnega jagodičja lesničnjak, napolnili mehove in si sedaj natakali iz njih sladko pijačo za boljše voljo.

Divjad je dolgo ostala v tolišči. Vodniki in močvirskih ptic se v jeseni dokaj ni odselilo. Njim so se pridružili še drugi, ki so prileteli iz mrzlih krajev in zastali v Velikem jezeru in njegovi okolju. Vso zimo so jih jezerjani lovili v mreže in jim nastavliali podolgovate trnje, na katere so privezovali žive ribice za vado. Dan za dnevom je bilo dovolj meša na mostiščih. Precej so ga pa že nasušili v dimu nad ognjišči.

Obilni odpadki raz naselja so privabili pod kolišča trume rib. Jezerjani so jih zajemali kar v košare, ki so jih spuščali skozi pridvignjene zaklope v mostiščih in jih, obtežene s kamenjem, potapljali pod vodo.

Živina na otokih in trdini, buše, kože in ovce, ni skoraj nič zmedlela. Ji kar ves čas ni zmanjkalo paše, čeprav je bila včasih bolj pičila. Molznice so res precej prišle ob mleko. Pa bolj zavoljo brejosti kakor pa zavoljo krme. Kljub temu je bilo mleka za negodne otroke dovolj, ko odraslim ni bila pika nanj. So imeli rib in mesa in v jeseni ozimljenih sadežev na ostajanje.

Ni manjkalo mleka. Pa če bi ga, bi morali prej potrpiti otroci kakor pa Brkati Som, ki ni mogel več uživati trde hrane. Saj če izmed nedoraslih otrok ta ali oni odide—manjka se jih, otrok. Za Brkatega Soma je bilo pa v skrbeh vse njegovo kolišče. Kar nihče si ni želel, da jim zapoglavari Neokretni Karp. Drugo bi že še bilo. Se je bil od svojih mladih let naprej močno unesel. Le gospodaren ni bil. In reči si ni pustil nič. Je hotel biti za vse sam moder. Pomanjkanje bodo pa morali vsi drugi prej trpeti kakor on sam in njegova družina.

Odkar se je potegnil dan in pričela krčiti noč, Brkati Som,

ni več prišel iz svoje kočice na mostišče. Se raz ležišče je samo toliko zlezel, da se je skozi odprtino v kotu očedil navzpod v vodo. Brunčastega pokrova pa zadnje čase že ni mogel več sam privzdigovati. Odprtino mu je odkrivala in pokrivala Karpova prva žena, Črna Jelša. Je bila po ukoreninjeni navadi dolžna streči opešanemu staremu potaklarju kolišča. Se tudi nič branila ni. Dobro se je zavedala, da bi brez Brkatega Soma nikoli ne bila postala prva med ženskami v nobenem naselju v vsem prostranem jezeru.

Črna Jelša je bila najstarejši otrok Godrnjavega Medveda, ki je še vedno, čeprav že ves siv in golobučen in upognjen, s krepko roko vodil svoj številni rod. Njegovo kolišče je bilo zabito ob otoku že skoraj na koncu vzdolž Oblega hriba. — Dandanes bi rekli, da pri Babni gorici. — Jelša je bila kar postavno dekle. Kazile so jo pa oči. Močno je prekastost gledala in nobeden izmed uglednih mladcev se ni maral pobrigati zanjo.

Pa je priveslal po opravkih do Godrnjavega Medveda Brkati Som. In je tako nanese, da je gostu in očetu stregla prav Črna Jelša. Brkati si je začel ogledovati za gospodinjstvo pripravno dekle. Jo je celo nekajkrat nagovoril in povprašal to in ono. Kaj in kako sta se potem očeta dogovorila, Jelša nikoli ni zvedela. Konec je bil tak, da je še isti dan Brkati Som pripeljal svojemu prvorojencu, Neokretnemu Karpu, Črno Jelšo za njegovo prvo ženo, čeprav je bila nekaj pomladi starejša od njega. Karp se je spočetka malo zmrdoval. Kasneje se je pa Črne privadil in se mu ni zdelo nič več čudno, da je zavoljo svoje nakaze žena vedno obračala obraz na pol od ognjišča, če je hotela videti, kako gori ogenj na njem.

Po smrti Redkozobe Ščuke, ki ni dočakala poznih let, rekli so, da jo je zalila tolišča, se je Črna Jelša kot gospodinja naravnost izkazala. Boljše bi kar ne bili mogli dobiti. Le eno je bolelo Brkatega Soma. Jelša je rodila najprej troje deklet. Sele četrti je bil fantek. Pa še ta ni dorasel. Potem se je pa Črna zaprla telo, dasi ni bila še v letih. Karpove in Jelšine hčere so bile že vse tri omožene in so se vsem trem hitro množile družine. Doma pa. — Res si je Neokretni

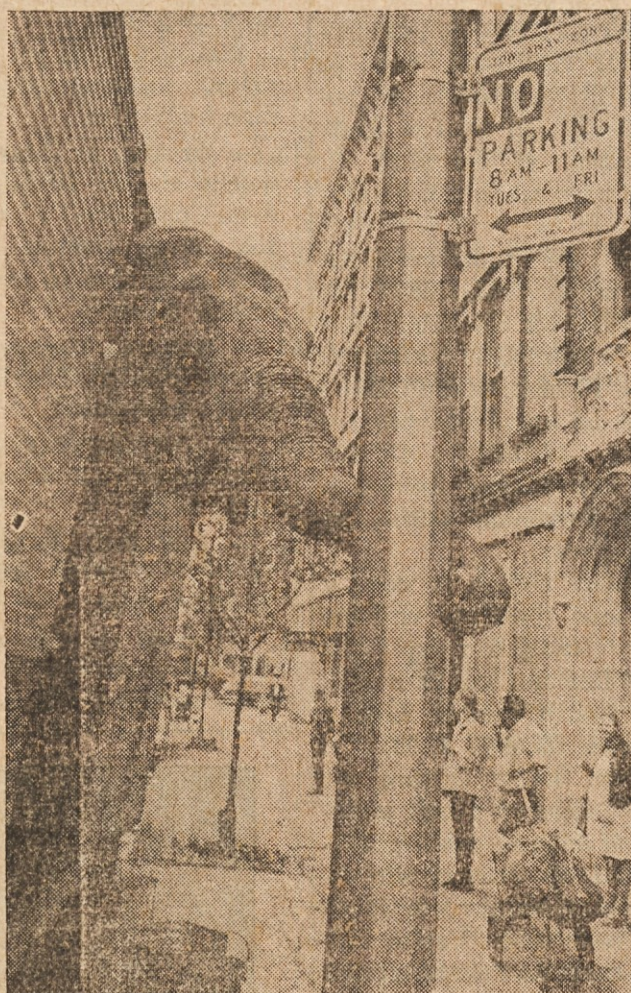
privzel še dve dekli za postranski ženi. Obe še rodita. Tudi fantov ne manjka. Pa kako naj sin deklet zagospodari nad svojimi rodovi!

Sonce je tonilo za oblake nad nizkimi hribi daleč stran pred Golo goro, se skrilo in se spet pokazalo. Na zemljo je sipalo pramene žarkov. Pravkar je pogledalo skozi podolgovato lino na nebu. Osvetlilo je narahlo razgibano jezero gladino, da se je vsa zalesketala. Posvetilo je tudi skozi odgrnjeni vhod kočice prav na ležišče Brkatega Soma. "Hhhahrrmm —"

(Dalje prihodnjič)

HUDO ZARES JEMLJE — Jose Lopez Portillo, ki je bil imenovan za predsedniškega kandidata Mehike (na sliki) se je poglaval z vso verno v volivni boj, četudi mu je izvolitev zajamčena.

NE PRETRDO! — Slon Chandra je segel s svojim rilcem iz voza, v katerem ga peljejo skozi New York, po bližnjem stebru. Premočan prijem bi utegnil steber podreti.

BOJ Z MORSKIM PSOM — Tako bi lahko imenovali sliko Johna S. Copleyja, narejeno pred 200 leti, sedaj v muzeju v Bostonu. V dolgih letih je vzbujala malo pozornosti, sedaj pa ima zaradi znanega filma "Jaws" veliko opazovalcev. Predstavlja smrt 14 let starega fanta v pristanišču Havane, ki ga je napadel morski pes.

Lepo božično darilo!

Ali imate sorodnika, prijatelja ali znanca, ki ne dobiva še Ameriške Domovine? Dajte, osrečite ga za Božič in mu naročite Ameriško Domovino. Boste videli, da mu boste zelo ustregli.

Ako to storite, bomo novemu naročniku poslali lepo božično karto obenem z božično številko ter ga obvestili, da mu Vi poklanjate naročnino kot Vaše božično darilo. Izrežite spodnji kupon in priložite naročnino obenem z natančnim naslovom novega naročnika.

KUPON

Ameriška Domovina
6117 St. Clair Ave.
Cleveland, Ohio 44103

Prosim, da pošljate Ameriško Domovino kot moje božično darilo na sledeči naslov:

Ime
cesta
mesto in država
Za to darilo pošiljam znesek \$.....
Moja ime je
Moj naslov je
mesto in država

• OGLASUJTE V / AMERIŠKI DOMOVINI /

• PRIPOROČAJTE / AMERIŠKO DOMOVINO /

• SPOROČAJTE / AMERIŠKI DOMOVINI /
OSEBNE NOVICE

• DOPISUJTE V / AMERIŠKO DOMOVINO /

• SPOROČAJTE PRAVOCASNO SPREMEMBO NASLOVA

• PORAVNAJTE PRAVOCASNO NAROČNINO

DOLGA JEŽA — Mary Ellen Eckelberg je na poti iz Winnepega v Kanadi na jug ZDA v New Orleans. Na sliki jo vidimo, ko jezdi skozi St. Louis v policijskem spremstvu.

DELNIŠKA SEJA

V nedeljo, 1. februarja 1976

ob 2:00 popoldne se vrši

REDNA DELNIŠKA SEJA

Slovenskega doma na 15810 Holmes Ave.

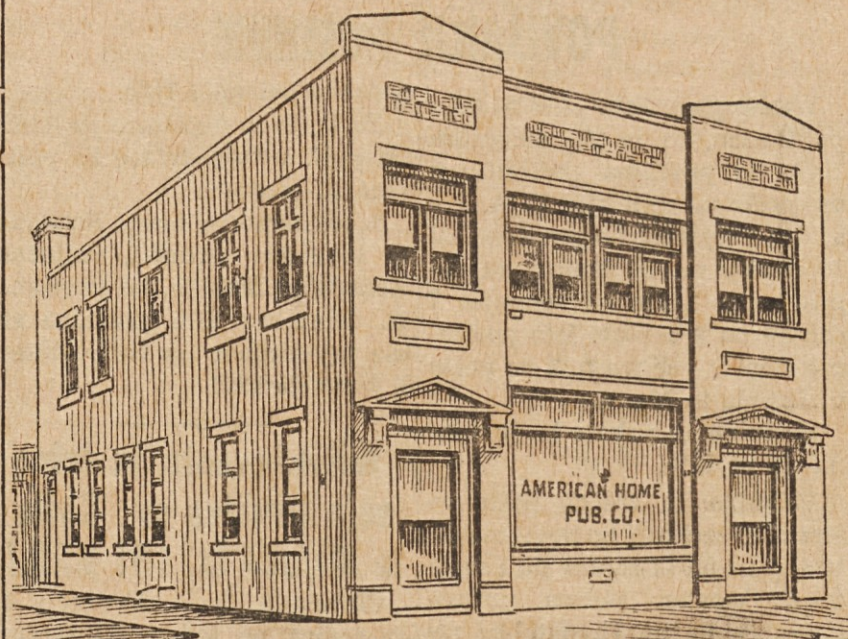
To obvestilo je smatrati uradno vsem društvom
in posameznikom
FRANK KONCILJA, tajnik

Naznanilo društvenim tajnikom

Veliko posameznih društev ima v našem listu seznam svojih uradnikov, čas in kraj sej. Te sezname priobčujemo po enkrat na mesec skozi vse leto proti plačilu \$15.

Društvom, ki imajo mesečni oglaš v tem seznamu, objavljamo brezplačno tudi vabila za seje, pobiranje asessmenta in druge kratke vesti. Dobijo torej za \$15.00 dosti koristnega.

Vsem društvom priporočamo, da na letnih sejah odobre letni oglaš v imeniku društev Ameriške Domovine in si s tem zagotovijo tudi priložnost za brezplačno objavo društvenih vesti in novic.

Za vsakovrstna tiskarska dela

se priporoča

TISKARNA AMERIŠKE DOMOVINE

6117 St. Clair Avenue

Cleveland 3, Ohio

tel. HE 1-0628

TRGOVSKA IN PRIVATNA NAZNANILA

Vse tiskovine za društvene prireditve:

okrožnice, sporedi, vstopnice, listki za nakup okrepčil.

Spominske podobice in osmrtnice.

Najlepša izdelava - Prvovrsten papir - Hitra postrežba

NAROČAJTE TISKOVINE PRI NAS!

TRGOVSKE TISKOVINE - PRIVATNE TISKOVINE

MED NEBOM IN ZEMLJO visi delavec, ko pregleduje 250 čevljev visok dimnik Kelly-Springfield Tire Co. v Cumberlandu, Md.